

[Justitsministeren]

gennemføre forslaget i år. Det skal selvfølgelig ikke forhindre, at man får afklaret de forskellige spørgsmål, der er rejst, og som vel nærmest går ud på, at man skulle udvide dette forslag. Der er f.eks. talt om, at man direkte kunne indsætte et forbud mod reklamer. Det har jeg ikke noget imod vi ser på, og hr. Korneliusen har lige før spurgt, om man kunne hindre salg af de våben, der nu bliver ulovlige, men ikke er det i øjeblikket. Det vil vi også meget gerne prøve om vi kan finde en måde at klare på. Jeg kan ikke på stedet svare på, hvordan vi kan gennemføre det, men det bedste er at få vedtaget dette forslag med ikrafttræden så hurtigt som muligt.

Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt først af hr. Korneliusen og derefter af andre, at vi herigennem også har en mulighed for at virke præventivt over for en voldsudvikling, som vi alle ønsker at standse. Jeg tror, det er af meget stor betydning ikke alene for politiet, men også for den holdning, vi gerne ønsker at få i befolkningen, at Folketinget så stærkt, som det er sket her, bakker op om noget, der kan bidrage til dette præventive over for voldsudøvelse.

Det er rigtigt, som det er sagt, at dette at bære en kniv, der er længere end det, vi nu angiver, kan der ikke ske så forfærdelig meget ved. Men vi ved jo, at der i forbindelse med spiritusindtagelse måske blandet med amfetamin kan opstå situationer, der bevirker, at den, der gik ud med kniven, og som måske ikke havde tænkt sig noget voldeligt i den forbindelse, kommer i en sådan situation, og det er bl.a. noget sådant, dette forslag skulle medvirke til at hindre.

Må jeg blot sige om skytteforeningerne, at jeg synes, den måde, de har administreret det på hidtil, viser, at vi kan nære tillid til dem, og det er jo selvfølgelig også administrativt lettere, når det sker på den måde. Vi undgår en hel masse kontrolforanstaltninger, som jeg altså ikke mener der er behov for, men det vil vi selvfølgelig gerne give nærmere oplysning om. Jeg kan i det hele taget love, at vi meget gerne fra ministeriets side og hurtigst muligt vil sørge for at få besvaret de spørgsmål, man måtte stille, med henblik på en færdiggørelse af lovforslaget.

Fru Pia Kjærsgaard rejste det spørgsmål, om vi igennem bemyndigelser i loven skulle give mulighed for at foretage udvidelser i forhold til det, vi nu foreslår forbud imod. Det synes jeg

også er noget vi kan se på, for vi ved jo, hvor stærkt udviklingen kan gå på dette område, altså at der kommer noget frem, som man oprindelig ikke betragtede som særlig farligt – f.eks. armbrøsterne, der jo i særlig grad er kommet frem, efter at betænkningen er afgivet – og at det derfor så kunne være praktisk, hvis der var en sådan bemyndigelse. Det er selvfølgelig helt igennem Folketingets sag, om man ønsker at give den, men jeg vil gerne sige, at jeg ikke vil have spor at indvende imod det.

Tak for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 46:

Forslag til folketingsbeslutning om offentliggørelse af beredskabsplan i forbindelse med Kemisk Værk Køge A/S' produktion af phenmedipham.

Af Jørgen Tved (FK) m.fl.
(Fremsat 24/11 87).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som bekendt traf Miljøankenævnet den 21. oktober i år afgørelse om Kemisk Værk Køges tilladelse til at producere phenmedipham i en periode til den 1. februar 1990.

Ifølge det forslag, som Fælles Kurs nu fremsætter, pålægges det regeringen at sikre offentliggørelse af den samlede beredskabsplan, som er udarbejdet i forbindelse med Miljøankenævnets tilladelse.

[Justitsministeren]

Jeg skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at Folketinget efter et særdeles omfattende og grundigt arbejde har vedtaget en ny offentlighedslov. Det skete i 1985, efter at der havde foreligget et lovforslag igennem et stykke tid. Offentlighedsloven blev vedtaget som led i forvaltningsreformen, og spørgsmålet om aktindsigt i politiets beredskabsplaner blev også overvejet meget grundigt i forbindelse med Retsudvalgets arbejde med sagen.

Det fremgår bl.a. af de vedtagne bestemmelser i den nye offentlighedslov, som trådte i kraft den 1. januar i år, at politiets generelle beredskabsplaner som udgangspunkt er undergivet aktindsigt. Hensynet til private, forretningsmæssige eller offentlige interesser har imidlertid ført til, at der i offentlighedsloven er indført nogle modifikationer til hovedreglen om fuld aktindsigt. Disse undtagelser er nærmere opregnet i offentlighedslovens §§ 12 og 13 og omhandler tilfælde, hvor der efter en konkret vurdering, som er nærmere bestemt i de omtalte paragraffer, kan ske begrænsning af retten til aktindsigt.

Det er min opfattelse, at vi i Folketinget ved gennemførelsen af disse regler, der som udgangspunkt medfører, at beredskabsplanen er undergivet aktindsigt, på en rimelig og fornuftig måde fik foretaget en afvejning af på den ene side det meget væsentlige, nemlig borgernes og pressens mulighed for at følge med i, hvad der sker, og på den anden side beskyttelsen af den enkelte persons eller virksomheds private eller forretningsmæssige forhold.

Denne retstilstand, der indebærer en udvidet adgang for borgerne til at få indsigt i politiets beredskabsplanlægning, er jo også på linje med den udvikling, der er i gang i andre lande, bl.a. som følge af samarbejdet i internationale organisationer.

Specielt angående beredskabsplanlægningen i Køge kan jeg oplyse, at politimesteren, straks da Miljøankenævnets afgørelse forelå, gik i gang med at forberede den ændrede beredskabsplanlægning som følge af afgørelsen.

Politimesteren i Køge har over for mig oplyst, at en ændret beredskabsplan vil foreligge inden jul. Jeg har endvidere fra miljøministeren fået oplysning om, at Kemisk Værk Køge ikke vil påbegynde produktionen af phenmedipham, førend de ændrede beredskabsplaner foreligger. Politimesteren har derefter over for

mig oplyst, at han bl.a. på grund af den debat, der har været i Køgeområdet i forbindelse med produktionen, vil være indstillet på i videst muligt omfang at imødekomme ønsker om aktindsigt i den ændrede beredskabsplan. Måske ville det også være en god idé, at politimesteren indkaldte til et pressemøde, når beredskabsplanen foreligger og der kan gives meddelelse om, hvad der står i den.

Generelt må jeg vedrørende forslaget sige, at hvad man end mener om borgernes interesse med hensyn til at få kendskab til indholdet af beredskabsplanerne, bør man ikke glemme erhvervsvirksomhedernes forståelige ønsker om af hensyn til konkurrenter og til opretholdelse af fabriks hemmeligheder at kunne hemmeligholde oplysninger af forretningsmæssig karakter.

På denne baggrund mener jeg, at en gennemførelse fuldt ud af dette forslag også vil kunne få betydning for andre virksomheder, og derfor mener jeg ikke, at man umiddelbart kan give tilslutning til det.

Helge Adam Møller (KF):

Der er noget i bemærkningerne til beslutningsforslaget, jeg ikke umiddelbart kan forstå, nemlig denne passus: »Det må være i hele befolkningens interesse præcist at vide, hvad man skal foretage sig, hvis . . .« osv. Jeg kan ikke forstå, at det skal være i hele befolkningens interesse at vide det, for det kan da kun være af interesse for de mennesker, der bor i nærheden af stedet, og som eventuelt kan blive berørt af et uheld, medens alle andre, de, der bor i Løgstør, Viborg, Odense og Næstved, vel ikke har nogen interesse i det. Hvis man havde sagt, at det måtte være i nabobefolkningens interesse at vide det, havde jeg umiddelbart været enig. Det var den ene ting.

I selve beslutningsforslaget står der klart og tydeligt, at man ønsker, at Folketinget pålægger regeringen at sikre offentliggørelse af den samlede beredskabsplan. Igen kunne jeg være enig, hvis der kom nogle få ændringer. Hvis der havde stået, at det var de relevante dele, altså de dele, der betyder noget, man ønskede offentliggjort, var der ingen uenighed mellem mit parti og forslagsstillerne.

Det, jeg mener må være det vigtige i en sag som denne her og i forbindelse med alle andre beredskabsplaner, som vi jo har i hundredvis af

[Helge Adam Møller]

spredt ud over hele landet de steder, hvor der foregår produktion eller virksomhed, som kan medføre en eller anden form for uheld – vi har dem i Næstved, Vordingborg og mange andre steder – er, at den er relevant for de mennesker, som kan blive berørt af et uheld, og ikke for alle andre. Det, som jeg mener at disse mennesker så har brug for, og som min familie og jeg vil have brug for, er de relevante dele af beredskabsplanen. Det har for mig ingen interesse, hvilke kemikalier fabrikken blander i hvilke mål, og hvilke fabriks-hemmeligheder den har. Det drejer sig kun om, hvad jeg skal foretage mig, hvis der sker et eller andet.

Derfor mener jeg altså, at det er det, man burde have koncentreret sig om, og det, befolkningen i Køge har krav på. Men som justitsministeren lige har gennemgået, er de to krav, jeg har nævnt her, opfyldt, idet både politimesteren og virksomheden har givet klart tilsagn om, at de selvfølgelig lever op til loven om offentlighed i forvaltningen, hvoraf det klart fremgår, at disse planer er offentlige, at befolkningen skal have kendskab til dem, og at den altså også får det, inden man starter produktionen.

Konklusionen af dette her må altså for Det Konservative Folkepartis vedkommende blive, at vi ikke mener, der er nogen grund til at offentliggøre den samlede beredskabsplan for alle fem millioner danskere. Vi mener, det er rigtigt, som politimester og virksomheder har lagt op til, at man offentliggør beredskabsplanen for de mennesker, som kan blive ramt af et uheld, og at det eneste, man skal tilbageholde, er enkelte fabriks-hemmeligheder, som ikke har nogen som helst interesse for dem, der bor i området, samt enkelte navne eller telefonnumre, for at forhindre, at beredskabsplanen bliver misbrugt, f.eks. af en bankrøver, der ved, at hele Køge Politi kører ud til KVK, når man starter beredskabsplanen, så man frit kan lave de forbrydelser, man vil, i den modsatte ende af byen.

Når de to ting er taget bort, mener vi, at alt bliver offentliggjort, og det må vel også være i forslagsstillernes interesse.

Korneliusen (S):

Jeg vil gerne indlede lidt utraditionelt med at rejse kritik af Præsidiets. Det forekommer mig nemlig lidt barokt, at denne sag er sat på dagsordenen før det næste punkt. Det havde måske

været hensigtsmæssigt at få afklaret det næste punkt, før man tog denne sag op.

I øvrigt synes jeg unægtelig også, det havde været mere interessant, hvis dette beslutningsforslag havde været generelt udformet og ikke relateret alene til den aktuelle sag nede i Køge, for det er jo det, det handler om. Dette forslag handler kun om den nye produktion på Kemisk Værk Køge af bekæmpelsesmidlet phenmedipham.

Ud over de bemærkninger, jeg har gjort her, vil jeg sige, at vi i princippet kunne tilslutte os indholdet i forslaget, hvis det var generelt. På den baggrund håber vi, at vores holdning til dette beslutningsforslag, når debatten om næste punkt er overstået, er, at det er inderlig overflødig, nemlig fordi en beredskabsplan i denne forbindelse naturligvis er overflødig, når produktionen alligevel ikke igangsættes. Men hvis det nu ikke skulle lykkes at få det socialdemokratiske beslutningsforslag igennem, må vi se på det alligevel, og derfor vil jeg naturligvis ikke stoppe her i min argumentation, men gå videre.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Socialdemokratiet i så fald vil støtte et krav om, at der skal foreligge en samlet beredskabsplan, og at denne plan naturligvis skal være offentligt tilgængelig.

I den forbindelse skal jeg lige nævne, at hr. Helge Adam Møller sagde to rigtige ting, nemlig at en beredskabsplan i princippet både handler om, hvad myndighederne skal gøre, og om, hvad den enkelte borger skal gøre. I denne forbindelse, hvor det i tilfælde af en katastrofe drejer sig om et utrolig kort tidsforløb – det er ikke engang minutter, vi taler om, hvis der sker noget – er det helt afgørende, at de enkelte borgere, ikke alene de borgere, der bor i området, men også de, som af en eller anden grund aktuelt befinder sig i området på arbejde, på vej forbi, eller hvad ved jeg, er fuldt orienterede om, hvordan man forholder sig i en sådan situation.

Jeg skal gentage, at det vil være den bedste løsning, hvis vi får stoppet produktionen, og det vil vores miljøpolitiske ordfører, fru Dorte Bennedsen, tale videre om under det næste punkt på dagsordenen, men kan der ikke skabes et flertal for det, vil vi medvirke aktivt til, at der ikke alene om Kemisk Værk Køge, men også mere generelt bliver fremlagt åbne beredskabsplaner, så den enkelte borger ved, hvad han har at rette sig efter.

Leif Hermann (SF):

Lad det indledningsvis være sagt, at vi selvfølgelig støtter Fælles Kurs' forslag. Det er ret afgørende, at hemmelighedskræmmeriet med hensyn til beredskabsplaner minimeres så meget som overhovedet muligt. Og det siger jeg, selv om Socialistisk Folkeparti er parthaver i det forlig, der blev indgået i forbindelse med offentlighedslovens vedtagelse for halvandet år siden.

Men det kan undre lidt, at Fælles Kurs fremsætter et forslag, der kun omfatter phenmedipham-produktionen på Kemisk Værk Køge, al den stund det langt fra er sikkert, at der bliver udarbejdet en særlig beredskabsplan for lige præcis den produktion. Det, der sker, er, at den beredskabsplan, der i forvejen eksisterer vedrørende KVK's virksomhed, ændres, således at den også, som det hedder i sproget, tager højde for phenmedipham-produktionen.

Jeg vil samtidig ganske kort henlede opmærksomheden på, at vi jo faktisk tidligere har, om jeg så må sige, brækket en lille lanse i dette spørgsmål, idet Folketinget den 12. maj i år vedtog et beslutningsforslag, som Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre havde fremsat, vedrørende forebyggelse af uheld i forbindelse med transport af farligt gods. Punkt 5 i dette beslutningsforslag nævner om de beredskabsplaner, der for hver politikreds skal udarbejdes om farligt gods-transporter, at beredskabsplanerne, for så vidt de angår civiles sikkerhed, skal være offentligt tilgængelige.

Derfor er det væsentligt, at Fælles Kurs har taget dette forslag frem. Vi finder det for snævert i sin formulering, men rigtigt i sit sigte. Og jeg håber, at interessen for spørgsmålet om hemmelighedskræmmeri om beredskabsplanlægningen kan holdes levende med den diskussion, Fælles Kurs har sat i gang med dette forslag. Vi kommer nok nærmere ind på spørgsmålet under det næste punkt på dagsordenen, som jo lige præcis vedrører den produktion, som Fælles Kurs' beredskabsplanforslag handler om.

Men vi er altså positive, og beklageligvis er det sådan, at dette forslag havner i Folketingets Retsudvalg, mens forslaget om forbud mod phenmedipham-produktionen på KVK ender i Miljøudvalget. Derfor må vi forsøge at få skabt en koordinering mellem de to udvalg, sådan at

der kommer et fornuftigt og for offentligheden brugbart resultat ud af det.

Winther (V):

I Venstre kan vi tilslutte os justitsministerens afvisning af det foreliggende forslag.

For det første vil produktionen ikke blive startet, før beredskabsplanen er færdig, og for det andet vil beredskabsplanen til den tid være offentligt tilgængelig i videst muligt omfang efter offentlighedslovens regler.

Jeg vil gerne præcisere, at Venstre har den grundholdning, at en fabrik selvfølgelig skal have lov til at tilbageholde fabriktionshemmeligheder.

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke anbefale det forslag, som Fælles Kurs har fremsat.

Jeg føler mig nødsaget til at kommentere selve forslaget, da det er behæftet med så mange unøjagtigheder eller urigtigheder, at man næsten skulle tro, at Fælles Kurs enten ikke vidste, hvad sagen handlede om, eller direkte ønskede at misinformere eller på en uheldig måde bære ved til en debat, der kører.

Det er ikke korrekt, at der er tale om en produktion af et farligt bekæmpelsesmiddel. Bekæmpelsesmidlet er ikke farligt. Produktet, der kommer ud af produktionen, er ikke farligt. Det er alle enige om, undtagen altså Fælles Kurs. Der står, at det er et giftstof. Ukrudtsmidlet phenmedipham er ikke et giftstof, det er ikke giftigt. Selve ukrudtsmidlet er ikke nært beslægtet med den gift, der forårsagede den store katastrofe i Bhopal i Indien, hvor ca. 2.500 mennesker omkom, som der står skrevet i Fælles Kurs' forslag. Det er faktisk temmelig misvisende, det, der står.

Men det er én side af sagen, og den kunne vi måske komme over. Indholdet eller ideen i Fælles Kurs' forslag er, at der skal offentliggøres en samlet beredskabsplan.

Jeg har nu studeret de svar, som justitsministeren er kommet med til de spørgsmål, der er stillet i Retsudvalget. Justitsministeren har her gennemgået, hvordan sagerne omkring offentliggørelse af beredskabsplaner hænger sammen. Vi har altså et system her i landet, hvor politimesteren har ganske bestemte ansvarsområder og opgaver, bl.a. udarbejdelse af beredskabsplaner. Jeg kan i hvert fald for mit ved-

[Marianne Jelved]

kommende godt forstå, at man ikke kan offentliggøre alle ting i en beredskabsplan.

Det, der er centralt og vigtigt i denne sag som i alle andre sager, hvor det er nødvendigt med beredskabsplaner, er, at offentligheden – borgerne i det område, hvor beredskabsplanen gælder – kan føle sig sikker på, at der foreligger en plan og træffes nogle foranstaltninger, i det øjeblik der sker et uheld. De oplysninger, der er nødvendige i den sammenhæng, handler om: På hvilken måde alarmeres der? Hvad forventes der at vi skal gøre? Hvad vil politiet gøre i øvrigt med hensyn til borgernes sikkerhed? Og jeg har forstået dels af det, der er blevet sagt af justitsministeren, dels af det, der står i sagen om KVK's produktion, at det vil finde sted.

Det er i øvrigt også oplyst for mig, at Køge Byråd den 7. januar 1987 har nedsat et udvalg, der arbejder med beredskabsforanstaltninger for alle kapitel 5-virksomheder i Køge. Det synes jeg er en god idé. Det er godt, at Køge Byråd har taget det initiativ.

Jeg vil bede justitsministeren om at bekræfte, at politimesteren vil foranledige et møde med de beboere i Køge, som er berørt af det her – det går altså lidt videre end et pressemøde, som justitsministeren nævnte det her fra talerstolen – altså afholder et møde med de beboere, som ønsker det, for at delagtiggøre dem i de dele af en beredskabsplan, der kan offentliggøres.

Så er jeg i øvrigt også tilfreds med, at KVK, uden at man skal, afventer beredskabsplanens færdiggørelse, inden man sætter produktionen i gang.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg er lidt imponeret af, at fru Marianne Jelved ligefrem takker Køge Byråd, fordi Køge Byråd gør det, det skal.

Den produktion, der foregår på KVK, herunder altså også phenmedipham-produktionen, når den kommer i gang, er en risikovirksomhed. Efter det Seveso-direktiv, som Danmark har tiltrådt, og som er udmøntet i en bekendtgørelse, skal der udarbejdes beredskabsplaner, og – står der i direktivet – de skal være offentligt tilgængelige.

Emmert Andersen (CD):

Der er en tendens til at gøre miljøspørgsmål til genstand for offentlig debat i dette land,

uanset hvor sagligt indholdet af det pågældende emne faktisk er.

Det, det drejer sig om i forbindelse med produktionen i Køge, er, at Risø har udtalt, at produktionen på Kemisk Værk Køge ikke er livstruende for de nærmeste naboer eller forbipasserende ved det værst tænkelige uheld. Man siger yderligere, at sandsynligheden for, at et sådant uheld indtræffer, er så lille, at den ikke lader sig beregne. Endelig siger Miljøankenævnet i en enstemmig afgørelse, at risikoen ved produktionen ikke er højere end ved anden industriel aktivitet i Danmark. Men alligevel skal vi have det blæst op, for det er jo på mode at snakke miljø, det er in, det giver stemmer.

Det eneste, dette beslutningsforslag egner sig til, er at skabe utryghed for borgerne i Køge, at skabe en helt unødvendig angst hos forældre, der har små børn, og hos gamle mennesker, som kun bliver informeret af pressen og af formiddagsbladene. Og så spørger man folk på gaden, om de er bange. Ja, de har fået hovedpine og sådan noget ved at gå forbi Kemisk Værk Køge, og alle bliver sløje. Det er da klart, hvis man får disse fejlagtige oplysninger hele tiden. Og så er man oven i det parat til at nedlægge arbejdspladser på et ganske usagligt grundlag.

Jeg tror, vi skal passe meget på ikke at skabe mistro til dette Tings evne til at varetage miljøproblemer. Vi skal i CD gå på barrikaderne, lige så snart der er et reelt miljøproblem. Vi vil heller ikke have svineriet. Vi vil også være med til at skabe det miljø, der skal til, både for dem på arbejdspladserne og for de mennesker, der skal bo derude omkring. Men det skal ikke være på et usagligt grundlag.

Poulsgaard (FP):

Det, den sidste ærede taler sagde, kan jeg næsten tilslutte mig 100 pct.

De, der så TV-Avisen i går aftes, kunne se, at nu har vi jo hetzet mod tilsætningsstoffer og sagt, at de var så farlige, og så viser det sig, at de overhovedet ikke kan registreres. Vi falder for noget billig presse, der er presse i det. Den største katastrofe ved Kemisk Værk Køge er, at TV-Avisen ukritisk har bragt de oplysninger videre. Det kan man sige er den største katastrofe.

Så kan man undre sig over – nej, det kan man vel ikke, men alligevel kan man undre sig lidt over det – at det kommer fra partier herinde, der bekender sig til socialismen, Marx og En-

[Poulsgaard]

gels og statskapitalisme og det hele. Vi tænker på disse regeringer, hvad de har frembragt af atomkatastrofer, Tjernobyl og andre ting; vi ved, hvor meget Østtyskland og Polen forurener. Men det gør jo ingenting. Nej, men vi skal nedlægge arbejdspladser i Danmark, vi skal skabe frygt i Danmark, som det blev sagt. Får vi nedlagt arbejdspladser, får vi bragt det her land helt til rotterne. Så er der en mulighed for, at man kan overtage produktionsapparatet, så er det muligt, at der bliver forurening, så det klodser noget, for så lever man jo slet ikke op til de normer, vi forlanger her.

Det er et politisk propagandaforslag, der fortjener én eneste ting, og det er skraldespanden. Og så kunne man håbe, at TV-Avisen ikke ville snakke mere om det pladder.

Kristian R. Kristensen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side vil vi også gerne komme med vores bemærkninger til dette forslag, som er fremsat af Fælles Kurs.

Jeg synes nok, det er lidt mangelfuldt. Det er ligesom ikke rigtig begrundet i det, der egentlig vedrører denne sag.

Det er ganske klart, at også vi går ind for, at der skal være en beredskabsplan, som selvfølgelig også skal være offentligt tilgængelig. Det er positivt, at der skal være en sådan plan til beskyttelse af både de medarbejdere, der er på fabrikken, og de mennesker, der bor deromkring. Det var også, hvad fru Marianne Jelved udtalte.

I øvrigt vil jeg sige, at jeg synes, det var en god orientering, justitsministeren kom med, hvoraf det fremgik, at der er taget de nødvendige hensyn, som ifølge lov og ret skal tages.

Jørgen Tved (FK):

Også jeg er lidt forundret over rækkefølgen af de dagsordenspunkter, vi her behandler, og jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at rimeligt havde det været, om det forslag til folketingsbeslutning, som Socialdemokratiet har fremsat om forbud mod produktionen af dette nye produkt, var kommet før det beslutningsforslag, som vi har fremsat.

Det er klart, at vi helst havde set, at Socialdemokratiets forslag var blevet behandlet og vedtaget. Så havde vi trukket vores forslag.

Der er nogle, der har spurgt, hvorfor vi ikke har været mere generelle, hvorfor vi har be-

grænset os til netop en beredskabsplan for Køge og Kemisk Værk. Det har vi af to meget enkle årsager: at det os bekendt er det eneste sted, hvor man skal i gang med at producere dette nye ukrudtsbekæmpelsesmiddel, og at det er det eneste sted, vi er bekendt med, hvor man bruger lige netop de giftstoffer, som i sin tid var medvirkende til den store katastrofe i Indien. Så enkelt er det.

Så er der én årsag mere, og den skal jeg da gerne delagtiggøre forsamlingen i. Det er, at vores lokalorganisation har bedt os om at fremsætte forslaget. Det er forklaringen på, at det ikke er et generelt forbud.

Når det er sagt, er vi naturligvis meget glade for de bemærkninger, der kom netop fra den socialdemokratiske ordfører om, at alle beredskabsplaner naturligvis skal være helt åbne.

Vi var derimod knap så glade for det, justitsministeren sagde. Hvad var det, han sagde? Han sagde, at hensynet til de private virksomheders økonomi skal tages med i betragtning. Og hvis hensynet til de private virksomheders økonomi tæller mere end risikoen for, at mennesker skal komme til skade eller omkomme, er vi lidt nervøse for, at nogle vægter hensynet til økonomien højere end risikoen for menneskene.

Det kan godt være, man bliver miljøskadet, hvis man skal gå gennem en uddannelse inden for det danske militær, og det var måske det, jeg fornemmede hos den konservative ordfører, der ikke forstod, hvorfor hele befolkningen skulle have besked. Jo, vi vil godt have, at hele befolkningen lige præcis ved, hvad man skal gøre, hvis ulykken skulle ske. Vi vil også have, at de ansatte på virksomheden helt præcist ved, hvad det er, de arbejder med, og hvad de skal gøre, hvis der sker en ulykke. Vi vil også have, at læger, folk, der skal transportere tilskadede, osv. ved, hvad de skal gøre, hvis ulykken sker. Og vi vil vide, hvor folk skal tage hen, hvilke veje de skal løbe, hvis der sker en eller anden ulykke nede på Kemisk Værk i Køge. Jo, vi mener faktisk helt præcist det, vi siger: at hele befolkningen skal vide, hvad den skal gøre i tilfælde af en ulykke på Kemisk Værk.

Så kan man naturligvis gøre sig lystig her i forsamlingen som den meget miljøbevidste radikale ordfører: Der er jo ingen sammenhæng i tingene, og det er jo slet ikke rigtigt, det, der er skrevet. Vi ved naturligvis, at det ukrudtsbe-

[Jørgen Tved]

kæmpelsesmiddel, der kommer ud af produktionen, i sig selv måske ikke rummer de store farer. Jeg er ikke kemiker, så det skal jeg ikke udtale mig så meget om, men det kunne jeg godt fornemme, for ellers var det vel ikke til at få for almindelige mennesker. Men vi ved, at de stoffer, der indgår i denne produktion, er dødsfarlige, og det er det, der bekymrer os. Det er det, der giver anledning til, at der både kommer et forslag om forbud mod produktion og så naturligvis også et forslag fra os om, at der skal offentliggøres en beredskabsplan.

Nu er jeg ikke valgt i Roskilde Amt, men jeg ved, at i hundredvis af borgere i Køge, for ikke at sige i tusindvis af borgere i Køge, og byrådet er meget bekymrede over, at der gives tilladelse til produktion, og det er måske noget af årsagen til, at den radikale ordfører har det lidt vanskeligt, når hun kommer ned til sine egne medlemmer.

Det, som under alle omstændigheder må være det afgørende i en sådan sag, er, at der tages hensyn til menneskenes sikkerhed først og fremmest, før man begynder at tale om økonomi.

Vi vil som sagt ikke bare have offentlighed om Kemisk Værk Køge, men når vi taler om Kemisk Værk Køge, er det af de grunde, jeg her har nævnt, nemlig at det er det eneste sted, hvor vi ser faren for, at man bruger disse stoffer. Skulle vi blive bekendt med, at man bruger de samme stoffer andre steder, ja, da kan man være tryk ved, at vi overhovedet ikke vil holde os tilbage, når det drejer sig om en beredskabsplan for et bestemt område.

Et af de spørgsmål, der melder sig i den forbindelse, er: Er det nok, som justitsministeren har givet udtryk for, at der er aktindsigt? Er det nok, at fru Jensen ved, at hun kan gå op et eller andet sted på et offentligt kontor og spørge: Hvad skal jeg nu gøre, såfremt der sker et eller andet på Kemisk Værk Køge? Bør det ikke være en forpligtelse for virksomheden, som vil have lov til at have denne produktion og bruge disse stoffer, at sige til alle borgere dernede: Vi arbejder med nogle ting, der kan have de og de virkninger, og hvis der sker et eller andet, så bør man foretage sig dette eller hint?

Det må da være virksomheden og ikke Køge Kommune eller det offentlige, der skal betale og være ansvarlig for, at aktindsigten, loven om offentlighed i forvaltningen, bliver brugt. An-

svaret må ligge både hos virksomheden, der vil have lov at foretage produktionen, og hos den kommunalbestyrelse i området, som har forpligtelse over for befolkningen, til at sørge for, at informationen sker. Men regningen må naturligvis sendes til den virksomhed, som er skyld i, at man skal påtage sig denne informationspligt.

Aktindsigt er altså ikke nok efter vores opfattelse, for det betyder, at man selv skal tage et initiativ for at blive informeret. Vi mener, at det må være virksomhedens og myndighedernes opgave at sørge for, at informationen når ud.

Så kan politimesteren jo holde en pressekonference, siger justitsministeren. Jamen herregud, det er jo næsten det samme som at sige, at så skal der ingenting gøres. Hvordan vil man behandle en sådan pressekonference? Ja, hvis det er Berlingske Tidende, så kunne jeg jo levende forestille mig, at man dér ville kigge lidt på aktionærsiden – hvem er det, der indrykker de store annoncer osv.? – og så blev informationen nok derefter. Og jeg kunne forestille mig, at selv en pressekonference, hvor politimesteren i området lagde nogle ting frem, stort set ikke ville betyde en pind i forhold til informationen og sikkerheden i befolkningen; altså heller ikke det er nok.

En information, som vi ønsker det, om, hvad man hver især har at foretage sig, hvis ulykken skulle ske, det er noget med, at man bliver ved med at gentage informationen, at man bliver ved med at sørge for, at befolkningen helt præcist ved, hvilken risiko der er ved at bo omkring Køge, ved at færdes omkring Køge, ved at arbejde på virksomheden. Alle skal vide det.

At hr. Poulsaard ikke har forstået ret meget af, hvad tingene drejer sig om, det kan vel næppe overraske. I vores forslag ligger der ikke noget om, at der skal nedlægges nogle arbejdspladser. Der skal måske antages nogle flere til at informere, og det er faktisk det modsatte af det, hr. Poulsaard peger på. Vi har ikke med dette forslag peget på, at der skulle nedlægges én eneste arbejdsplads, så derfor var det en gang vrøvl serveret på godt jysk, når hr. Poulsaard sagde, at det, det drejede sig om for os, det var, at der skulle nedlægges arbejdspladser. Jeg vil bede hr. Poulsaard om at studere, hvilket punkt det er, vi har på dagsordenen. Nok bliver de behandlet i forkert rækkefølge, men det er altså forslaget om information, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Der er så mange ordførere, der ikke kan forstå rækkefølgen; jeg må oplyse, at den er vedtaget på et sekretærmøde, hvor samtlige partier har haft deres tingsekretær til stede. Det er dér, man bliver enige om rækkefølgen, så det må altså falde tilbage på de enkelte partier selv.

Men så en kort bemærkning til det ærede medlem fra Fælles Kurs, hr. Jørgen Tved. Jeg mener, at den tale, hr. Jørgen Tved lige har holdt, er medvirkende til at skabe angst, til at skabe utryghed, og det gør man helt bevidst, hvor der ikke er nogen grund til at nære angst og utryghed. Man snakker om risiko for omkomne, på trods af at der er en analyse, der meget klart fortæller, hvad det værst tænkelige uheld vil betyde. Det vil betyde, at der ikke er en eneste, der omkommer. Og det værst tænkelige uheld, står der, vil indtræde én gang i løbet af 2,5 millioner år.

Og så siger jeg – og det tror jeg også de fleste andre mennesker gør –: hvad betyder det? Ja, det betyder, hvis vi går tilbage til år 0 – det var, da Kristus blev født – og tænker os, at Kemisk Værk Køge i år 0 havde startet den produktion, de nu starter om en måneds tid, og så havde produceret op gennem vikingetiden, da Gorm den Gamle levede, i Middelalderen, da Niels Juel vandt slaget i Køge Bugt og helt frem til 1987, hvis de havde produceret gennem de halvfjerds generationer, så ville risikoen for, at der var sket ét eneste uheld, være én tusindedel. Det vil sige, at man skulle have placeret 1.000 Kemisk Værk Køge i år 0, og de skulle alle sammen have produceret gennem 70 generationer, og så ville der rent statistisk være ét af disse værker, hvor der var sket ét uheld én gang, måske i Middelalderen, måske i dag. Og det ene uheld ville ikke have medført, at der var et eneste menneske, der var omkommet. Det er risikoen.

Risikoen for, at der styrter et fly ned her midt i salen, er hundrede gange større, men det tror jeg de fleste lever med rimeligt afslappet.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Om man snakker jysk i København, det kan vel snart være lige meget.

Men jeg har et par spørgsmål. Nej, jeg har kun ét spørgsmål, og det er til justitsministeren, for vi ved jo, hvilket ærinde hr. Jørgen Tved går, så det kan være lige meget.

Men jeg vil gerne have justitsministeren til fra denne talerstol at bekræfte, at der er lige så lidt risiko ved at bo i Køge, som der er ved at bo i Staby, hvor jeg bor, for sådan som hr. Jørgen Tved fremlagde det, så var de mennesker, der bor i Køge, udsat for en dødelig trussel, og hvis det er rigtigt, skal vi selvfølgelig have noget gjort ved det. Men jeg har altså mine tvivl, og derfor vil jeg gerne bede justitsministeren, om han kunne bekræfte, at det ikke er mere risikabelt at bo i Køge end andre steder i kongeriget.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er foranlediget af hr. Helge Adam Møllers indlæg. Jeg tror ikke, at statistik og beregninger om vikingetid og alt muligt andet interesserer borgerne i Køge. Det, der interesserer, det er, hvad konsekvenserne af det værst tænkelige uheld er, og dér vil jeg godt henvise til og citere fra Arbejdstilsynets vurdering. Det er det, der er interessant. De andre tal er ikke interessante, fordi det kunne jo statistisk set også ske i morgen, hvis det endelig var.

Der står i Arbejdstilsynets og Arbejdsmiljøinstituttets tilkendegivelser, at det af vurderingen fremgår, at de to stoffer er meget giftige – det er så også til hr. Jørgen Tved, som vil sørge for, at der sker nogle ting andre steder, hvor man har tilsvarende stoffer – men de er ikke mere giftige end andre beslægtede stoffer, som allerede anvendes i meget store mængder i dansk industri og håndværk. Og det vurderes, at risikoen, konsekvenserne af det værst tænkelige uheld, ikke er det, som man første gang fik at vide igennem en Risørapport.

Det er denne usikkerhed, det er de forskellige oplysninger, der skaber bekymringen hos borgerne, og det kan jeg godt forstå. Det er et reelt problem, som vi også må beskæftige os med her.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Ja, nu kunne jeg jo næsten fristes til at sige, at man ikke behøver at arbejde på en kemisk virksomhed for at blive miljøskadet; det kan man også blive andre steder.

[Jørgen Tved]

Når hr. Helge Adam Møller kommer her og siger, at vi skaber angst, så vil jeg egentlig godt spørge, om han tror, folk i Køgeområdet og andre steder i dette land er dybt åndssvage, for de har naturligvis nøjagtig de samme oplysninger, som har været tilgængelige i pressen, som vi har, og de ved naturligvis, at der i Bophal i Indien skete en katastrofe, hvor i hundredvis af mennesker blev slået ihjel, fordi man brugte nogle af de stoffer, som man også opererer med her på Kemisk Værk.

Derfor er det ikke mig, der skaber angst, eller os, der prøver på at få myndighederne til at fremlægge en beredskabsplan. Det er nok dem, som iværksætter en produktion, hvori disse stoffer fremkommer.

Jeg tror heller ikke, det helt kan have undgået hr. Helge Adam Møllers opmærksomhed, at vi har fået nøjagtig de samme oplysninger om atomkraft: her er intet, der er farligt. Og alligevel springer der altså sådan noget i luften, og der sker nogle katastrofer.

Med hensyn til Risø, så er jeg måske også lidt bekymret, for det var jo Risø, der i sin tid undersøgte katastrofen oppe i Thule. Hvad gjorde de? Løj os op i vores åbne ansigt i 20 år. De sagde, at der ikke var noget med radioaktivitet, og nu har vi altså nogle mennesker, der var beskæftiget med at rydde op, som er skadet af den radioaktivitet, der ikke var der. Så man skal være en lille smule forsigtig med at tro på alle de oplysninger, man får, også selv om det er fra nogle relevante steder.

Så blot til De Radikale: Jeg er glad for, at vi her i anden omgang fik at vide, at der altså er nogle giftstoffer, der indgår i den ugiftige produktion.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Poulsgaard stillede mig et samvittigheds-spørgsmål vedrørende Køge, og jeg skal svare efter bedste overbevisning, at Køge altid har været et udmærket sted, og det er det fortsat, og jeg mener ikke, der er større risiko ved at bo i Køge end noget andet sted her i landet, så hvis hr. Poulsgaard eller andre har tænkt at flytte, så kan jeg altså ligefrem anbefale stedet.

Må jeg så sige til forslagsstillerne fra Fælles Kurs: Jeres forslag er fremsat den 24. november, og i dag har vi den 1. december. Det er jo en meget hurtig behandling af forslaget, når vi ser på, hvilken tid der plejer at gå, inden et be-

slutningsforslag kommer til første behandling. Fælles Kurs er altså blevet favoriseret i dette tilfælde. Men så er det også galt, så kommer forslaget for tidligt på, og man bebrejder præsidentet, at det kommer for tidligt på. Jeg ved ærligt talt ikke, hvad der er meningen. Nu skal man også passe på ikke at føle sig forfulgt til alle tider.

I dette tilfælde er der i hvert fald ikke grundlag for det. For hvad er det, det drejer sig om? Det drejer sig om, at man gerne vil have besked. Fælles Kurs er jo ihærdige med hensyn til at ønske at få besked om alt muligt, og det er påskønnelsesværdigt, og det får man også om offentlighedsloven, om, hvordan denne er, og om, hvordan disse sager skal behandles efter den offentlighedslov, der for nylig er trådt i kraft her i landet. Det er jo min opgave at følge loven, og det er vel også andres, og det gør vi.

Foruden at vi helt igennem kan sige, at man vil følge loven her, kan vi også henvise til, at politimesteren har optrådt ganske korrekt. Beredskabsplanen vil komme, og den vil blive offentliggjort, inden den pågældende produktion igangsættes, og så synes jeg da alt er i orden.

Det synes jeg er af interesse at få at vide. Det har ikke spor at gøre med, om nogle herinde ønsker at hindre produktionen eller ej. Det er et spørgsmål om rimelig og rigtig fremgangsmåde, som hr. Jørgen Tved selv har sagt det, for at informere befolkningen. Så siger vi: Jamen det kan vi måske gøre yderligere. Jeg nævnte, at det måske kunne være en god idé, hvis politimesteren indkaldte til et pressemøde. Da jeg hørte hr. Jørgen Tveds egen begrundelse for at ville have sagen frem her til første behandling, havde jeg troet, hr. Jørgen Tved jublede. Det gjorde han ikke. Jeg synes, at hr. Jørgen Tved har en lidt mærkelig opfattelse af et pressemøde. Her ville politimesteren forklare et eller andet, og så, forstod jeg, ville alle andre være tavse. Så kender hr. Jørgen Tved i hvert fald ikke journalisterne her i landet. Jeg er ganske overbevist om, at de skulle nok stille nogle spørgsmål.

Fru Marianne Jelvee er kommet med et yderligere forslag for at opfylde denne informationspligt og gå ud over den ved at informere mest muligt, nemlig ved at politimesteren kunne holde et møde med beboerne. Det vil jeg straks anmode politimesteren om at gøre. Jeg kan altså bekræfte – det gør jeg på forhånd – at et sådant møde vil finde sted, som fru Marianne Jelvee bad mig om.

[Justitsministeren]

Dermed burde denne sag være fuldt ud i orden. Hvad andre har lyst til at drøfte i anden forbindelse, må blive deres sag, men af det, der har været rejst fra Fælles Kurs, og som har været genstand for denne interessante førstebehandling, mener jeg at kunne fastslå, at sagen er helt igennem i orden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 32:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod produktion af phenmedipham på Kemisk Værk Køge A/S.

Af Dorte Bennedsen (S) m.fl.
(Fremsat 3/11 87).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det beslutningsforslag, vi nu skal drøfte, pålægger regeringen at forbyde produktion af bekæmpelsesmidlet phenmedipham på Kemisk Værk Køge. Først vil jeg gerne præcisere, at den tilladelse, Miljøankenævnet har meddelt virksomheden den 21. oktober i år, omfatter en 2-årig forsøgsproduktion. Hvis produktionen fortsat ønskes herudover, skal virksomheden på ny søge miljøgodkendelse.

Dernæst må jeg fastslå, at spørgsmålet om den omtalte forsøgsproduktion er endeligt afgjort efter miljøloven med Miljøankenævnets tilladelse. Efter miljøloven er Miljøankenævnet sidste instans i disse sager, og nævnets afgø-

relse kan ikke påklages til miljøministeren. Et forbud mod produktionen kan således alene nedlægges gennem vedtagelse af en lov herom.

Regeringen finder ikke, at der er grundlag for at forbyde produktionen med en sådan lov. Dette standpunkt indtager regeringen ud fra den faste overbevisning, at der igennem den miljøgodkendelse, som nu foreligger, er taget alle forholdsregler og hensyn, som må tages ved godkendelsen af industrielle aktiviteter her i landet. Der er tale om en produktion, hvor sandsynligheden for forekomst af uheld af alvorlig karakter som påvist af Risø er ganske overordentlig ringe, og hvor produktionsprocessen er gennemanalyseret. På den baggrund finder regeringen det er fuldt forsvarligt at bygge på den foreliggende afgørelse i sagen, således som den er truffet af Miljøankenævnet.

Hvad angår spørgsmålet om en beredskabsplan, har vi netop diskuteret denne sag, og den er kommenteret af justitsministeren. Jeg skal derfor blot henvise til justitsministerens oplysning om, at politimesteren i Køge for tiden er i færd med at revidere planen, så den tager højde for phenmediphamproduktionen, og at Kemisk Værk Køge ikke agter at påbegynde produktionen, før beredskabsplanen forligger.

Efter disse bemærkninger skal jeg afslutningsvis konkludere, at regeringen ikke kan støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Hovedproblemet i dette forslag er, at Socialdemokratiet nu vil have Folketinget til at optræde som en slags miljødomstol. Den lovgivende magt skal åbenbart være højeste administrative myndighed, når den øverste domstol på området ikke kommer med en afgørelse, der tydeligvis passer Socialdemokratiet. Det, der er det trykke ved vores demokrati, er jo, at statsmagten er delt mellem den lovgivende magt, Folketinget, den dømmende magt, domstolene, og den udøvende magt, administrationen. Vi ønsker ikke, at nogen enkeltinstans skal have al magten i sine hænder. Dette princip har jeg forstået at Socialdemokratiet hidtil har støttet. Man må tro, at det har gibbet noget i den socialdemokratiske folketingsgruppes juridiske hjerner, da dette forslag blev behandlet i gruppen. Det er helt i orden, at man måske prøver at konkurrere med partier om vælgernes gunst, men den konservative folketingsgruppes råd til So-